

หลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมมาภิบาลสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์ รุ่นที่ 2 จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า และ แพทยสภา

1. หลักการและเหตุผล

แพทยสภาในฐานะสภาวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 มีภารกิจตั้งแต่กำกับดูแลการผลิตนักศึกษาแพทย์ใน 19 คณะแพทยศาสตร์ ไปจนถึงควบคุมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมกว่า 40,000 คน ในสาขาเชี่ยวชาญ 77 สาขา ภายใต้ 14 ราชวิทยาลัยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องรับผิดชอบการตรวจรักษาผู้ป่วยกว่า 200 ล้านครั้งต่อปีในทุกภาคส่วน นอกจากความซับซ้อนทางวิชาการแพทย์ตามเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นแล้ว ความซับซ้อนทางด้านสังคมวิทยา เศรษฐกิจ และกฎหมาย ก็มีการพัฒนาและทวีความซับซ้อนมากขึ้น ในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก ด้านกฎหมายมหาชนซึ่งเป็นมิติใหม่ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพเวชกรรม ดังนั้นแพทย์และผู้บริหารสายแพทย์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อภาวะวิสัยทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างถ่องแท้ในการตัดสินใจ การกำหนดทิศทางและสมดุลในระบบสุขภาพของประเทศ ภายใต้ทรัพยากรอันจำกัดเพื่อดูแลประชาชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดของรัฐ

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะที่เป็นสถาบันศึกษาด้านการเมือง การปกครอง กฎหมาย และเศรษฐศาสตร์อันดับสูงสุดของประเทศภายใต้รัฐสภา ในฐานะที่เป็นสถาบันที่ผลิตผู้บริหารระดับสูงหลากหลายสาขาและเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม จึงถือเป็นโอกาสอันเหมาะสมที่ทั้งสองสถาบันจะได้บูรณาการองค์ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญแก่ผู้บริหารสายแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อผลิตบุคลากรที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในการสร้างความเจริญพัฒนาของประเทศไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบบอบ
ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ผู้บริหารสายแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องในการประกอบ
วิชาชีพ
- 2) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจภาวะวิสัยทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้าน
สังคมวิทยา เศรษฐกิจและกฎหมาย ที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพทางการแพทย์
- 3) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจ การกำหนดทิศทาง และวิธี
ดำเนินงานที่ชัดเจนในระบบสุขภาพของประเทศ
- 4) เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรมและจริยธรรม และ
หลักธรรมาภิบาลที่เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้บริหาร

3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาอบรม

เป็นผู้บริหารในสายวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์ หรือผู้ซึ่งมี
ความรู้ความสามารถและเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี (นับจนถึงวันรับสมัคร)
โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 แพทย์และวิชาชีพสาธารณสุขอื่นๆ ในองค์กรของรัฐที่
เกี่ยวข้องและภาคเอกชน ได้แก่

ภาคราชการ มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- 1.1) เป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับ 8 (ชำนาญการพิเศษ) ขึ้นไป
- 1.2) เป็นข้าราชการในระดับชั้นยศเงินเดือน ตั้งแต่ พันเอก นาวาเอก
นาวาอากาศเอก หรือ พันตำรวจเอก ขึ้นไป
- 1.3) เป็นข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ หรือ พนักงานมหาวิทยาลัย
ที่ทำงานด้านบริหารของหน่วยงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 1.4) เป็นข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ หรือ พนักงานมหาวิทยาลัย ใน
ระดับตั้งแต่หัวหน้ากลุ่มงาน
- 1.5) เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือพนักงานมหาวิทยาลัย ในระดับตั้งแต่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขึ้นไป

ภาคเอกชน มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- 1.6) มีประสบการณ์การทำงานด้านการแพทย์ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือปฏิบัติงานด้านการแพทย์ สาธารณสุข เป็นระยะเวลาต่อเนื่องติดต่อกันจนถึงวันรับสมัครไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 1.7) เป็นบุคลากรสายแพทย์ที่คณะกรรมการหลักสูตรมีมติเห็นสมควรให้เข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรืองานสาธารณสุข

ประเภทที่ 2 บุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้อง มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 2.1) ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภททั่วไประดับชำนาญงาน ระดับอาวุโส หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง
- 2.2) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
- 2.3) ข้าราชการท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งระดับ 7 – 8 หรือเทียบเท่า หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง
- 2.4) เจ้าหน้าที่ พนักงานในหน่วยงานของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง หรือเทียบเท่า หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง
- 2.5) ผู้ประกอบกิจการ หรือ ผู้บริหารของกิจการภาคเอกชน
- 2.6) บุคคลทั่วไปที่สนใจ
- 2.7) บุคคลซึ่งสถาบันพระปกเกล้าให้เข้ามาศึกษา เพราะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการพัฒนาประชาธิปไตย หรือ เป็นผู้ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย หรือ สนับสนุนงานของสถาบันฯ ต่อไป

4. เนื้อหาของหลักสูตร

ประกอบไปด้วย 8 หมวดวิชา จำนวน 189 ชั่วโมง ได้แก่

หมวด 1 ปฐมนิเทศ (12 ชั่วโมง)

หมวด 2 บริบททางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของชนรรมชาติ
(24 ชั่วโมง)

- รัฐและสังคมในบริบทประชาธิปไตย
- โลกาภิวัตน์กับผลกระทบต่อการเมืองไทย
- รัฐธรรมนูญกับชนรรมชาติ
- กลไกและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของไทย (1)
- กลไกและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของไทย (2)
- การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างชนรรมชาติ
- ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภา- รัฐบาล – ศาล ในการใช้อำนาจอธิปไตย
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 2 : กรณีศึกษาบริบททางการเมืองการปกครองที่มีผลต่อวิชาชีพแพทย์และสาธารณสุข

หมวด 3 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับชนรรมชาติ (36 ชั่วโมง)

- แนวคิดและองค์ประกอบของชนรรมชาติ
- หลักความคุ้มค่า
- หลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- หลักสำนึกรับผิดชอบ
- หลักการมีส่วนร่วม
- หลักนิติธรรม
- หลักจริยธรรม (ทางการแพทย์)
- การวัดชนรรมชาติ
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 3 : การมีส่วนร่วมของประชาชนกับระบบการรักษาพยาบาล (1)
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 3 : จริยธรรมทางการแพทย์กับชนรรมชาติ (2)
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 3 : ชนรรมชาติภาครัฐ (3)
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 3 : ชนรรมชาติภาคเอกชน (4)

หมวด 4 เครื่องมือการบริหารสมัยใหม่เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล (36 ชั่วโมง)

- พระเจ้าอยู่หัวกับธรรมาภิบาลทางการแพทย์ไทย
- กฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้บริหารทางการแพทย์
- พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2525 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์กับการบริหารระบบแพทย์ของไทย
- กระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการแพทย์
- กระบวนการยุติธรรมกับคดีฟ้องร้องทางการแพทย์
- กระบวนการตรวจสอบจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพเวชกรรม
- การสื่อสารสาธารณะสำหรับผู้บริหารสายแพทย์
- สื่อมวลชนกับแพทย์
- การพัฒนาคุณภาพการบริหารงานสายแพทย์
- ธรรมาภิบาลกับระบบสารสนเทศ
- เทคนิคการบริหารความสัมพันธ์ในระบบการรักษาพยาบาล
- การสัมมนาหมวดวิชาที่ 4 : กรณีศึกษาเครื่องมือในการสร้างธรรมาภิบาลด้านการแพทย์และสาธารณสุข

หมวด 5 การบรรยายพิเศษ (27 ชั่วโมง)

- ระบบแพทย์ไทย : ข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนา
- ทิศทางและนโยบายสายวิชาชีพแพทย์ไทยเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- แนวคิดสื่อมวลชนกับการเสนอข่าวทางการแพทย์
- Medical Hub: ประเทศไทย ศูนย์กลางทางการแพทย์ นานาชาติ
- บทบาทและทิศทางขององค์กรภาครัฐกับการสร้างความเป็นธรรมในการรักษาพยาบาล (1)
- บทบาทและทิศทางขององค์กรภาครัฐกับการสร้างความเป็นธรรมในการรักษาพยาบาล (2)
- บทบาทและทิศทางของ รพ.เอกชนในการพัฒนาระบบสาธารณสุขไทย

- บทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมและประชาชนกับการจัดการสุขภาพ

หมวด 6 การศึกษาดูงาน (27 ชั่วโมง)

- พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (3 ชั่วโมง)
- การศึกษาดูงานกรุงเทพและปริมณฑล (6 ชั่วโมง)
- การศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครสวรรค์ (6 ชั่วโมง)
- การศึกษาดูงาน ณ ประเทศจีน (12 ชั่วโมง)

หมวด 7 ปัจฉินิเทศ (9 ชั่วโมง)

หลังจากเสร็จสิ้นการบรรยาย การดูงาน กิจกรรมของหลักสูตร และได้จัดทำเอกสารวิชาการกลุ่มแล้ว เพื่อเป็นการแสดงว่านักศึกษาเกิดความรู้ และสามารถพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรฯ กำหนด นักศึกษาจะต้องนำเสนอเอกสารวิชาการกลุ่มต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและนักศึกษาในหลักสูตรฯ ได้รับทราบ เพื่อรับฟังข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเอกสารวิชาการให้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งคว่ำอ้างอิงต่อไป (โดยใช้เวลา 3 วัน 2 คืน)

หมวด 8 เอกสารวิชาการกลุ่ม (18 ชั่วโมง)

ในเบื้องต้นนักศึกษาต้องแบ่งกลุ่มและเสนอหัวข้อเอกสารวิชาการกลุ่มที่เกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการรักษามาตรฐานวิชาชีพเวชกรรมและแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ทั้งนี้ ทางหลักสูตรจะจัดชั่วโมงว่างให้แก่นักศึกษา และกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนักศึกษาจะต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและ/หรือหลักสูตรฯ กำหนด ทั้งในและนอกชั้นเรียนแล้วแต่กรณี

5. วิธีการศึกษาอบรม

- 1) การบรรยาย อภิปราย สัมมนา และวิเคราะห์กรณีศึกษาในชั้นเรียน
- 2) การศึกษาดูงาน
- 3) การจัดทำเอกสารวิชาการกลุ่ม
- 4) ปฐมนิเทศและปัจฉินิเทศ
- 5) กิจกรรมอื่นๆ ตามที่หลักสูตรฯ กำหนดเพิ่มเติม

6. จำนวนผู้เข้ารับการศึกษอบรม

ผู้เข้าอบรม จำนวน 120 คน แบ่งเป็น

- 1) แพทย์และวิชาชีพสายสาธารณสุขอื่นๆ ในองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน จำนวนไม่เกิน 80 คน
- 2) บุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 40 คน

7. ระยะเวลาในการศึกษอบรม

อบรมทุกวันศุกร์และวันเสาร์ เวลา 09.00-16.00 นาฬิกา

(เริ่มวันศุกร์ที่ 14 มิถุนายน 2556 ถึง วันเสาร์ที่ 2 พฤศจิกายน 2556)

8. เงื่อนไขการจบหลักสูตร

- 1) ต้องมีเวลาเรียนในหลักสูตรฯ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของเวลาเรียนทั้งหมดของหลักสูตรฯ
- 2) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศ – ศึกษาดูงาน – ปัจฉิมนิเทศตลอดกิจกรรม
- 3) ต้องได้รับการประเมิน “ผ่าน” ในการจัดทำและนำเสนอเอกสารวิชาการกลุ่ม
- 4) ต้องไม่ดำเนินการใดๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันพระปกเกล้า

9. ประกาศนียบัตรและเข็มวิทยฐานะที่จะได้รับ

ประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลและเข็มวิทยฐานะระดับประกาศนียบัตรจากสถาบันพระปกเกล้า

10. สถานที่จัดการศึกษอบรม

ห้องสุโขทัยธรรมราชา อาคารจจรถ ชั้น 5 สถาบันพระปกเกล้า (ฝั่งห้องอบรม) ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ

11. ค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร คนละ 79,000 บาท (เจ็ดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

(รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง ค่าเอกสารตลอดหลักสูตร รวมทั้งค่าเดินทาง อาหารและสถานที่พักในการศึกษาดูงานตามที่หลักสูตรฯ กำหนด)